

СЕКЦІЯ 7. СЦЕНІЧНЕ МИСТЕЦТВО У ЛАБІРИНТІ ПОСТ-КУЛЬТУРИ

Ілона АРТИМОВИЧ,

*здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти
кафедри театрального мистецтва
Тернопільського національного педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка,
Тернопіль, Україна*

Ілона ARTYMOVYCH,

*applicant for the second (master's) level of higher education
of the of the Department of Theatrical Art
of Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University,
Ternopil, Ukraine*

Науковий керівник – Олена СПОЛЬСЬКА,

*асистент кафедри театрального мистецтва,
провідний фахівець ректорату
Тернопільського національного педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка,*

доктор філософії

Тернопіль, Україна

olenadovbush84@gmail.com

Scientific director – Olena SPOLSKA,

*assistant of the of the Department of Theatrical Art,
leading specialist of the rectorate
of Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University,*

Doctor of Philosophy,

Ternopil, Ukraine

olenadovbush84@gmail.com

**ІСТОРИЧНІ ПОСТАТІ У КІНЕМАТОГРАФІ:
КІНОСТРІЧКА «ДОВБУШ», РЕЖИСЕР ОЛЕСЬ САНІН**

**HISTORICAL FIGURES IN CINEMA:
DOVBUSH, DIRECTED BY OLES SANIN**

Роль кінематографу у відтворенні історії стає все більш важливою в сучасному світі. Історичні фільми відіграють ключову роль у формуванні національної свідомості та відображенні культурної спадщини.

Історія Олекси Довбуша, повстанця та героя національної боротьби, стала джерелом натхнення для багатьох кінорежисерів. Розповідь про його подвиги та боротьбу проти польських феодалів знаходить відображення в численних кінострічках та серіалах.

Історія Довбуша була вперше відображена в кінематографі у 1913 році в німому фільмі "Довбуш", який був втрачений під час Першої світової війни. Пізніше, в 1964 році, режисер Іван Миколайчук зняв фільм «Смерть Довбуша»,

який розповідає про останні роки життя героя та його боротьбу з польськими окупантами.

У 2018 році українська кінематографія спробувала розповісти історію Довбуша через екшн-фільм «Легенда Карпат». Також у цьому ж році розпочалися роботи над «Довбушем» від режисера Олесь Саніна. Процес створення фільму тривав 5 років, оскільки він був перерваний через різноманітні технічні проблеми та карантинні обмеження.

У 2021 році команда нарешті дійшла до фінальних зйомок. Кількість знімальних днів склала 108, і їх відбули на 50 природних і історичних місцях. У одній з сцен було задіяно 498 акторів. Крім того, для фільму були створені величезні реконструкції та відтворені оригінальні предмети XVIII століття. З урахуванням цих факторів та бюджету у 120 млн гривень, «Довбуш» став одним з найбільш дорогих і масштабних фільмів в історії українського кіно.

У кінострічці "Довбуш", яку зняв режисер Олесь Санін, постать Олесь Довбуша відтворена з великою глибиною та реалізмом. Акторська гра та режисерська майстерність сприяли створенню вражаючого та емоційного образу.

Актор, що виконав роль Олесь Довбуша, зумів передати всю суперечливість цієї історичної постаті. Він вдало зобразив героя як сильного лідера, який одночасно має велику внутрішню боротьбу та сумніви. Акторська гра передала емоційність, страхи, рішучість та велич героя, роблячи його більш живим та людським.

Як я вже помічала, Санін вклав велику працю у відтворенні самої атмосфери XVIII століття. Історичний реалізм виявився у костюмах, декораціях та архітектурі (зйомки фільму проходили на Скелях Довбуша, у Свірзькому замку, в селах Микуличин, Ясіня, Криворівня, в Тернопільській області, в Києві та області, а також на території заповідника Свидовець), що створило вірний історичний фон для розгортання подій фільму. Ця уважність до деталей забезпечила автентичність фільму, що додало йому вірогідності та величі.

Санін використовує нестандартний сценарний підхід, який дозволяє не тільки переосмислити відомі історичні факти, а й додати нові елементи до сюжету. Спритне змішання ліній часу та вміло впроваджені флешбеки розкривають глибші аспекти життя та боротьби Довбуша, додаючи стрічці багатшаровість.

Та, незважаючи на це, режисер сам помічає, що хоча «Довбуш» спрямований на історичну особистість та базується на реальних історичних подіях, його призначення варто розглядати в контексті фікційної ніші, а не документального відтворення.

«Це моє трактування того, що це людина, яка хотіла простого людського щастя, і тільки через обставини, у які він потрапив, він змушений був взяти у руки зброю, боронити рідну землю, тому що не готовий був відступитися», — говорить Олесь Санін.

Олекса Довбуш у фільмі Саніна представлений як складна, багатогранна постать. Від розпачу до віри в перемогу, від відданості своїй боротьбі до внутрішньої боротьби із самим собою – ці аспекти його характеру допомагають глядачам зрозуміти його як індивіда та відчути його внутрішній конфлікт, як історичної постаті.

Одним із ключових елементів психологічного портрета Довбуша є його мотивація та ідеали. Його боротьба за справедливість, свободу та незалежність стає джерелом його сили та невідступності перед ворогами. Його віра в національні цінності та відданість своєму народу роблять його героєм, який інспірує та захоплює.

Протягом всього фільму глядачі можуть спостерігати за еволюцією Довбуша – від простого селянина до лідера, який об'єднує свій народ у боротьбі проти ворога. Його розвиток та зміна поглядів на світ є ключовою частиною сюжету, що надає глибину його характеру.

Акторська майстерність головного актора та режисерська інтерпретація Олеся Саніна сприяють реалістичності та автентичності героя. Глибока психологічна проробка персонажа дозволяє глядачам зануритися у світ минулого та пережити його разом із героєм.

Фільм «Довбуш» розширює наше розуміння історії, роблячи її доступною та захоплюючою для глядачів. Акторська гра та режисерська інтерпретація переносять нас у минуле, де історичні події стають живими, а історичні постаті - реальними людьми з їхніми мріями, надіями та вірою.

Отже, кінострічка "Довбуш" режисера Олеся Саніна є важливим прикладом того, як кіно може відтворити історію та зробити її актуальною для наших днів. Ця картина розширює наше знання про минуле та надихає нас вивчати історію через образи і героїв кіноекрану.

ЛІТЕРАТУРА:

1. «Фільм не змінився, змінився час в якому ми живемо», - Олесь Санін про фільм "Довбуш" на допрем'єрному показі у Луцьку URL: <http://surl.li/kkqaf> (дата звернення 22.10.2023 р.)
2. Режисер «Довбуша» Олесь Санін: «Мені важливо було вести розмову з глядачем» URL: <http://surl.li/mxvoz> (дата звернення 21.10.2023 р.)
3. «ДОВБУШ» МИНУЛОГО СЬОГОДЕННЯ: РЕЦЕНЗІЯ НА ФІЛЬМ ОЛЕСЯ САНІНА (дата звернення 21.10.2023 р.)
4. Олесь САНІН, режисер фільму «Довбуш» URL: <http://surl.li/mxvtp> (дата звернення 22.10.2023 р.)

